

Religion och slaveri

Mikhail Bakunin

1909

Religionerna med deras gudar, halvgudar och profeter, deras messianer och helgon hava skapats av människornas fantasi, innan dessa nått någon högre utveckling och långt ifrån voro herrar över sina intellektuella krafter. Därför är den religiösa himmeln ingenting annat än en skenbild, i vilken människan, hänförd av sin okunnighet och sin tro återfinner sin egen bild, men förstörd och förändrad d. ä. förgudad. Religionshistorien, historien om de olika religionernas och gudarnas uppkomst, blomstringstid och förfall är alltså ingenting annat än historien om utvecklingen av människornas kollektivintelligens och kollektivmedvetande. Allt eftersom människan under sin historiskt fortskridande utveckling, antingen hos sig själv eller i den henne omgivande naturen upptäckte en kraft, en egenskap eller sin egen oförmåga att förklara något, tillskriver hon dessa t. ex. mina gudar. Detta skedde som vanligt hos barns gudar genom en akt av deras religiösa fantasi. Tack vare denna blygsamhet och detta fromma högmod hos de troende och till tro böjda människorna riktade sig himmelen på jordens bristfällighet och genom en nödvändig konsekvens måste nu, i samma mån människorna och jorden blev allt eländigare, himmelen bliva desto rikare och härligare. När gudomen väl en gång blivit installerad, blev den naturligtvis proklamerad som den absoluta orsaken, logiken, upphovet och skaparen av allting. Och människan, gudomens egentliga skapare, förnedrade sig inför denna inbillade skapare, anropade honom i bön, blev dess slav och undergivna träl.

Kristendomen är framför alla andra religionen par preference emedan i densamma alla religiösa systems innersta natur och egentliga väsende där har kommit till uttryck i sina skarpaste konsekvenser, som ingenting annat äro än en mänsklighetens utarmande, förintelse och slaveri på gudomens bekostnad.

Om gud är allt, är den verkliga världen och människan ett intet, om gud är sanningen, rättfärdigheten, allt gott och skönt, styrkan och livet, så är människan lögnen, orättfärdigheten, allt ont och förhatligt, vanmakt och dör av sig själv. Oförmögen att komma till sanningen och ett evigt liv, kan människan blott nå dit genom frälsningen. Men den som talar om frälsning, talar ock om frälsare, messianer, profeter och av gud själv inspirade präster och lagstiftare; och dessa en gång erkända som gudomens representanter på jorden, som mänsklighetens heliga läromästare, som av gud utvalda för att leda människorna på vägen till frälsning, dessa utöva helt naturligt absolut herravälde och makt. Alla människor äro skyldiga dem oinskränkt lydnad, ty gentemot gudomligt förnuft finns intet mänskligt förnuft och gent emot den gudomliga rättvisan och rättfärdigheten finns ingen jordisk och mänsklig. Såsom guds slavar måste människorna också bliva slavar under staten och kyrkan! *Så länge nämligen denna senare, staten, får kyrkans välsignelse.*

Det har den kristna religionen i högre grad än övriga religioner förstått använda sig av.

Övriga religioner ha utövat sitt herravälde, över enbart ett eller annat folk, en eller flera nationer, då däremot kristendomen har pretentioner på, att sträcka ut sin härskarmakt över hela världen, lägga under sin makt all mänskligheten. Detta har tydligt den rommersk-katolska kyrkan proklamerat och fullföljt detta sitt mål med den mest järnhårda konsekvens.

Det må du misshaga metafysikerna och de religiösa idealisterna, filosoferna, politikerna och poeterna hur mycket som helst, men vår övertygelse är denna: *Gudsidén innebär ett avsättande av allt mänskligt förnuft och mänsklig rättvisa; den är den avgjordaste förnekelse av den mänskliga friheten och löper nödvändigtvis ut i ett absolut förslavande av mänskligheten såväl teoretiskt som praktiskt.*

Om vi ej vilja, att mänskligheten skall förnedras och förslavas, såsom jesuiterna, pietisterna, de protestantiska metodisterna och flera andra - kanske mestadels omedvetet - vilja, så kunna och få vi ej håller göra det ringaste medgivande åt vare sig teologins eller metafysikens gud och gudsidé.

En var som i detta mystiska alfabet börjar med gud, han måste ock sluta med gud; den som vill bringa gud äran, dyrka honom, måste utan att hängiva sig åt barnsliga illusioner modigt avsäga sig sin frihet och sitt specifikt mänskliga väsende.

Om gud finns till, så är människan en slav; men om människan är fri - och det kan och måste hon vara - då finns det ingen gud.

Ty, om gud finnes, så är han med nödvändighet den evige högste och absoluta härskaren, och om denna härskare existerar, så är människan slav, och är hon slav, då är varken rättvisa, likhet, broderskap eller välfärd möjlig. De ha visserligen, mot allt förnuft och mot all erfarenhet föreställt sig sin gud, besjälad av den ömmaste kärlek för den mänskliga friheten: en herre, en härskare, vad han än må göra, hur liberal han än är, förbliver icke desto mindre en härskare. Hans existens innesluter med nödvändighet slaveri och underkastelse av alla

dem, som befinna sig under honom, under hans maktutövning. Alltså, om gud existerade, funnes till, så funnes för honom blott ett medel att tjäna den mänskliga friheten och det vore: *att höra upp att längre existera*.

Buren av kärlek till den mänskliga friheten såsom varande en absolut betingelse för allt det som vi i mänskligheten tillbedja och ära, vänder jag om Voltaires ord: om det icke finnes gud, måste vi skapa oss en sådan och säger: *Om det finnes en gud, så måste vi avskaffa honom*.

Det Anarkistiska Biblioteket

Mikhail Bakunin
Religion och slaveri
1909

Tidningen Brand #35 1909

www.anarkistiskabiblioteket.se